

Faktaark: Digital Service Taxes

Digitaliseringen av den globale økonomien, og spesielt muligheten for å drive virksomhet uten fysisk tilstedeværelse i et land, har gjort det enklere å selge varer og tjenester på et lands marked uten å måtte betale skatt i det landet. Digitale omsetningsavgifter, eller digital service taxes (DST), er et alternativ for å sikre utvidet rett til skattlegging for markedsstaten.

Hva er en DST?

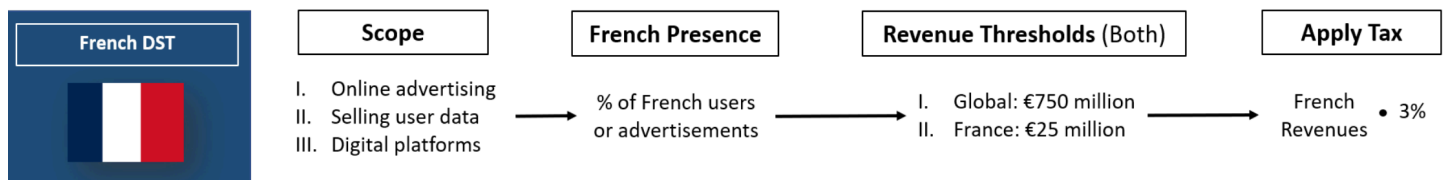
DST er en fellesbetegnelse på nasjonale tiltak utviklet for å sikre beskatningsrett på inntekt fra digitale varer og tjenester i markedsstaten. En DST fungerer som en skatt på omsetningen fra digitale verdier. En typisk form for DST er at selskaper som leverer visse digitale tjenester til brukere i et marked, blir pålagt en omsetningsavgift på inntekter fra disse tjenestene, proporsjonalt til markedsandelen for disse inntektstypene i det landet.

En grunnleggende tanke bak DST-er er at digitale selskaper, og spesielt informasjonsselskaper, utnytter brukerskapte verdier i form av informasjon innhentet om sine kunder innad i et marked. Disse kan regnes som en ressurs, og bør derfor føre til skatteplikt i markedsstaten.

Eksempel: DST i Frankrike

Frankrike innførte en DST i 2019. Enkelt forklart er skatten pålagt selskaper som driver med digital reklame, salg av brukerdata og digitale plattformer. Størrelsen på skatten beregnes ut fra andelen av selskapets totale brukere som er i Frankrike. Prosentandelen brukere blir så oversatt til andelen av global omsetning for de inntektstypene. Dersom inntekten er over visse terskler (se figur 1), blir andelen av omsetningen knyttet til franske brukere skattlagt med en sats på 3%.

Figur 1 (kilde: [EU Tax Observatory, 2023](#))

Innvendinger mot DST-er

En DST skiller seg fra en skatt på nettoinntekt, som vanligvis reguleres av et lands bilaterale skatteavtaler. Disse avtalene bidrar til å unngå dobbeltbeskatning av inntekter mellom flere land, og regulerer vanligvis beskatningsrett og mulighet til å få fradrag eller andre former for lemping av skatteplikt for skatt betalt i utlandet. Ettersom en DST defineres som en skatt på omsetning (bruttoinntekt) og ikke på inntekt, vil det vanligvis ikke være mulig å få fradrag for den, og det blir dermed mer sannsynlig at inntektsstrømmen skattlegges dobbelt.

Dersom inntekten uansett ender i et skatteparadis hvor den skattlegges lavt eller ingenting, gjør denne logikken seg mindre gjeldende. Digitale selskaper er spesielt godt egnet til å flytte overskudd på denne måten, da deres virksomhet i stor grad baserer seg på immaterielle verdier og mindre på behov for fysisk tilstedeværelse i markedsstater.

Status for DST i dag

Mellom [2019 og 2021 var det 31 land](#) som enten diskuterte innføring av en DST, hadde en versjon under implementering eller hadde satt implementering på pause midlertidig. Spesielt USA var kritisk til utviklingen, da det i stor grad er deres hjemmehørende selskaper som påvirkes av reglene.

Utviklingen ble satt på pause etter Inclusive Framework / OECD la frem en skisse til endring av internasjonale skatteregler tidlig 2020.

Skissen førte til Topilar-avtalen i 2021, som blant annet inneholdt et omfattende regelverk for å omfordele beskatningsrett på inntekter i store konsern til fordel for markedsstatene (Pilar 1). Avtalen innebar også at land som allerede hadde innført en DST, [skulle avvikle eller utsette disse i påvente av innføringen av reglene](#).

Dette var imidlertid betinget av at Pilar 1 skulle ferdigstilles og være klar til implementering innen utgangen av 2023. Da avtalen fortsatt ikke sto klar til sommeren 2023, gikk deltakende land med på en utsettelse til slutten av 2024 gitt at [minst 30 land signerte Pilar 1 før slutten av 2023](#). Heller ikke denne fristen ble nådd.

I februar 2024 sikret USA likevel en [avtale med fem europeiske land om å utvide utsettelsen til juni 2024](#). Canada og Tyrkia, som begge har varslet innføring av DST dersom Pilar 1 ikke implementeres, var imidlertid ikke del av denne avtalen. [Canada har allerede varslet at de vil implementere en DST i 2024](#).

Hva med Norge?

I Norge var diskusjonen om en [DST på politisk nivå i 2019](#), men forslaget ble lagt til side som følge av utviklingen av Topilar-avtalen. [Skatteutvalget, som leverte sin rapport i 2022](#), hadde i mandatet sitt å "utforske det norske handlingsrommet" i respons til "den langsiktige trenden med økt globalisering og digitalisering av økonomien setter press på det norske skattefundamentet" (s. 34). I den ferdige utredningen manglet imidlertid en slik vurdering. Utvalget pekte i stedet på OECD-prosessen med Pilar 1, men skriver selv at det er for tidlig å si hvilke konsekvenser implementering av denne avtalen vil ha for det norske skattesystemet.

Tax Justice Norge og andre aktører har vært kritiske til [mangelen på en utredning av mulighetsrommet](#) for innføringen av DST i Norge. Sosialistisk Venstreparti har tatt til orde for en ny, avgrenset skatteutredning fokusert på konsekvensene av multinasjonale teknologiselskapers lave skatteregning, senest i et [representantforslag fra våren 2024](#).

Figur 2: DST i Europa (per juni 2024)

- Implementert DST
- ▨ Implementert DST, opphevelse under Pilar 1
- På pause
- Diskutert

